

**Če obdolženca ni mogoče najti, se mu lahko sodi ali je lahko obsojen v
nenavzočnosti, vendar ima pravico do poznejšega novega meritornega sojenja v
svoji navzočnosti**

*To pravico pa mu je mogoče odreči, če se je namerno izognil sodnemu postopku s tem, da je
organom onemogočil, da bi ga obvestili o sojenju*

V Bolgariji je bil uveden kazenski pregon zoper IR, ki je bil obdolžen sodelovanja v hudodelski združbi, organizirani za storitev davčnih kaznivih dejanj, za katera je zagrožena kazen odvzema prostosti. Prvi obtožni akt mu je bil vročen osebno, IR pa je navedel naslov, na katerem je dosegljiv. Vendar ga, ko se je začela sodna faza kazenskega postopka, na tem naslovu ni bilo mogoče najti, zato ga Spetsializiran nakazaten sad (specializirano kazensko sodišče, Bolgarija, v nadaljevanju: predložitveno sodišče) ni moglo pozvati na obravnavo. Poleg tega odvetnik, ki ga je to sodišče določilo po uradni dolžnosti, ni stopil v stik z njim. Ker je obtožni akt, ki je bil vročen IR, vseboval napake, je bil razglašen za ničen, postopek pa je bil končan. IR so po pripravi novega obtožnega akta in po ponovni uvedbi postopka spet iskali, vendar ga ni bilo mogoče najti. Predložitveno sodišče je iz tega nazadnje sklepalo, da je IR pobegnil in da se mu lahko v teh okoliščinah sodi brez njegove navzočnosti.

Vendar se predložitveno sodišče, da bi bila zadevna oseba pravilno obveščena o postopkovnih jamstvih, ki jih ima na voljo, sprašuje, za kateri primer iz Direktive 2016/343¹ gre pri položaju IR, ki je po obvestitvi o prvem obtožnem aktu in pred začetkom sodne faze kazenskega postopka pobegnil.²

Sodišče je odgovorilo, da je treba člena 8 in 9 Direktive 2016/343 razlagati tako, da se **obdolženi osebi, ki je pristojni nacionalni organi kljub razumnim prizadevanjem ne uspejo najti in ki ji ti organi zato niso uspeli posredovati informacij v zvezi s sojenjem zoper njo, lahko sodi in je po potrebi lahko obsojena v nenavzočnosti**. V tem primeru pa **mora ta oseba načeloma imeti možnost, da po seznanitvi s to obsodbo neposredno uveljavlja pravico iz te direktive do obnove postopka** ali možnost enakovrednega pravnega sredstva, s katerim se doseže ponovna **vsebinska obravnava zadeve v njeni navzočnosti**. Vendar je Sodišče pojasnilo, da je **mogoče** tej osebi **to pravico odreči, če iz natančnih in objektivnih indicov izhaja, da je prejela zadostne informacije, da bi vedela, da bo zoper njo potekalo sojenje, ter je z namernimi dejanji in**

¹ Direktiva (EU) 2016/343 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o krepitvi nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in krepitvi pravice biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku (UL 2016, L 65, str. 1).

² Natančneje, člen 8 Direktive 2016/343 določa pravico biti navzoč na svojem sojenju. V skladu z odstavkom 2 tega člena lahko države članice določijo, da lahko sojenje, na podlagi katerega se lahko izda odločba, s katero se ugotovi, ali je zadevna oseba kriva ali nedolžna, poteka brez navzočnosti te osebe, če je bila osumljena ali obdolžena oseba pravočasno obveščena o sojenju in o posledicah izostanka ali če zadevno osebo, ki je bila o sojenju obveščena, zastopa pooblaščen odvetnik, ki ga je imenovala ta oseba ali država. Člen 8(4) te direktive določa, da če države članice omogočajo sojenje brez navzočnosti zadevne osebe, vendar ni mogoče izpolniti pogojev iz navedenega odstavka 2, ker zadevne osebe kljub razumnemu prizadevanju ni mogoče najti, države članice lahko določijo, da se odločba vseeno lahko izda in izvrši. Države članice v tem primeru zagotovijo, da so zadevne osebe, ko so obveščene o odločitvi, zlasti v trenutku, ko so prijete, obveščene tudi o možnosti, da izpodbijajo to odločitev in da imajo pravico do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva, v skladu s členom 9 navedene direktive. Natančneje, v skladu s tem členom 9 morajo imeti osumljene ali obdolžene osebe pravico do novega sojenja, če niso bile navzoče na sojenju in pogoji iz člena 8(2) te direktive niso izpolnjeni.

zato, da bi se izognila roki pravice, organom onemogočila, da bi jo uradno obvestili o tem sojenju.

Presoja Sodišča

Sodišče je najprej opozorilo, da je treba za člen 8(4) in člen 9 Direktive 2016/343, ki se nanašata na področje uporabe in obseg pravice do novega sojenja, šteti, da imata neposredni učinek. Ta pravica je pridržana osebam, katerih sojenje poteka brez njihove navzočnosti, čeprav pogoji iz člena 8(2) te direktive niso izpolnjeni. Nasprotno pa možnost, ki jo državam članicam daje Direktiva 2016/343, da ob izpolnitvi pogojev iz odstavka 2 člena 8 te direktive sojenje poteka v nenavzočnosti in da se odločba izvrši, ne da bi bila predvidena pravica do novega sojenja, temelji na predpostavki, da se je zadevna oseba, ki je bila ustrezno obveščena, prostovoljno in nedvoumno odpovedala uveljavljanju pravice biti navzoč na sojenju.

Ta razlaga zagotavlja spoštovanje namena Direktive 2016/343, ki je okrepiti pravico do poštenega sojenja v kazenskem postopku, da se poveča zaupanje držav članic v kazensko pravno sisteme drugih držav članic, in zagotoviti spoštovanje pravice do obrambe, hkrati pa preprečiti, da bi oseba, ki se je, čeprav je bila obveščena o sojenju, nedvoumno odpovedala navzočnosti na sojenju, po obsodbi v nenavzočnosti lahko zahtevala ponovno sojenje in tako z zlorabo ovirala učinkovitost pregona ter učinkovito izvajanje sodne oblasti. V zvezi z obvestilom o sojenju in posledicami izostanka s sojenja je Sodišče pojasnilo, da **mora zadevno nacionalno sodišče preveriti, ali je bil zadevni osebi izdan uradni dokument, v katerem so nedvoumno navedeni datum in kraj sojenja ter – v primeru, da je ne zastopa pooblaščen odvetnik – posledice morebitnega izostanka.** Poleg tega mora to sodišče preveriti, **ali je bil ta dokument vročen pravočasno, da lahko zadevna oseba, če se odloči udeležiti sojenja, učinkovito pripravi svojo obrambo.**

Natančneje, **glede obdolženih oseb, ki so pobegnile**, je Sodišče ugotovilo, da **Direktiva 2016/343 nasprotuje nacionalni ureditvi, ki izključuje pravico do novega sojenja zgolj zato, ker je zadevna oseba pobegnila in ker je organi niso uspeli najti.** Samo če iz natančnih in objektivnih indicov izhaja, da se zadevna oseba, ki je bila uradno obveščena, da je obdolžena storitve kaznivega dejanja, in tako ve, da bo zoper njo potekalo sojenje, namerno izogiba temu, da bi prejela uradne informacije glede datuma in kraja sojenja, se lahko šteje, da je bila ta oseba obveščena o sojenju ter da se je prostovoljno in nedvoumno odpovedala uveljavljanju pravice, da je na njem navzoča, pri čemer gre za primer iz člena 8(2) Direktive 2016/343.³ Obstoje takih natančnih in objektivnih indicov je mogoče na primer ugotoviti, kadar je navedena oseba nacionalnim organom, pristojnim za kazenske zadeve, prostovoljno sporočila napačen naslov ali ni več na naslovu, ki ga je sporočila. Poleg tega je treba za ugotovitev, ali je bilo obvestilo, ki je bilo posredovano zadevni osebi, zadostno, posebno pozornost nameniti na eni strani prizadevanju javnih organov, da obvestijo zadevno stranko, in na drugi strani prizadevanju slednje, da prejme navedene informacije.

Sodišče je poleg tega pojasnilo, da se s to razlago spoštuje pravica do poštenega sojenja, določena v členih 47 in 48 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in členu 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

³ Ob upoštevanju posebnih potreb ranljivih oseb iz uvodnih izjav 42 in 43 Direktive 2016/343.